

ΝΟΜΟΣ: 1576/85

Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας αριθ. 156, για την ισότητα των ευκαιριών και μεταχείρισης των εργαζομένων και των δύο φύλων: Εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις.
(ΦΕΚ 218/Α/23-12-85)

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Κυρώνουμε και εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψηφίζει η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου η 156 Διεθνής Σύμβαση Εργασίας «για την ισότητα των ευκαιριών και μεταχείρισης των εργαζομένων και των δύο φύλων: Εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις», που ψηφίστηκε από τη Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, στην εξηκοστή έβδομη σύνοδό της στη Γενεύη το 1981.
Το κείμενο της σύμβασης στο αγγλικό πρωτότυπο και στην ελληνική του μετάφραση είναι το ακόλουθο:

ΣΥΜΒΑΣΗ 156

Για την ισότητα των ευκαιριών και μεταχείρισης των εργαζομένων και των δύο φύλων: «Εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις».

Η Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, που συγκλήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας στη Γενεύη και συνήλθε εκεί στις 3 Ιουνίου 1981, στην εξηκοστή έβδομη σύνοδό της.

Έχοντας υπόψη τη Διακήρυξη της Φιλαδέλφειας, για τους σκοπούς και τους στόχους της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, που αναγνωρίζει ότι «όλα τα ανθρώπινα όντα, ανεξάρτητα από φυλή, θρήσκευμα ή γένος έχουν το δικαίωμα να επιδιώκουν την υλική τους πρόοδο και την πνευματική τους ανάπτυξη ελεύθερα και με αξιοπρέπεια με οικονομική ασφάλεια και με ίσες δυνατότητες επιτυχίας».

Έχοντας υπόψη τους όρους της Διακήρυξης για την ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης των εργαζομένων γυναικών και την απόφαση που αφορά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την προώθηση της ισότητας ευκαιριών και μεταχείρισης των εργαζομένων γυναικών που υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας το 1975.

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις των διεθνών συμβάσεων και συστάσεων εργασίας που σκοπεύουν να εξασφαλίσουν την ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης για τους εργαζομένους και των δύο φύλων, δηλαδή τη σύμβαση και τη σύσταση του 1951 για ίση αμοιβή, τη σύμβαση και τη σύσταση του 1950 για τη διάκριση (απασχόληση και επάγγελμα) και το VIII Μέρος της σύστασης του 1975 για την ανάπτυξη του ανθρώπινου ενεργητικού.

Υπενθυμίζοντας ότι η σύμβαση του 1958 για τη διάκριση (απασχόληση και επάγγελμα) δεν καλύπτει ρητά τις διακρίσεις που βασίζονται στις οικογενειακές υποχρεώσεις και κρίνοντας ότι απαιτούνται νέοι κανόνες για το θέμα αυτό.

Έχοντας υπόψη τους όρους σύστασης του 1965 για την απασχόληση των γυναικών με οικογενειακές υποχρεώσεις και τις μεταβολές που επήλθαν από τότε που είχε υιοθετηθεί.

Έχοντας υπόψη ότι έχουν υιοθετηθεί από τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους ειδικούς οργανισμούς τα κείμενα σχετικά με την ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης των δύο φύλων και ενόψει ιδιαίτερα της δέκατης τέταρτης παραγράφου του προοιμίου της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1979 «για την εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων σε βάρος των γυναικών» που αναφέρει ότι τα κράτη Μέλη έχουν «συνειδητοποιήσει ότι ο παραδοσιακός ρόλος του άνδρα μέσα στην οικογένεια και την κοινωνία πρέπει να εξελιχθεί όσο και αυτός της γυναίκας, εάν θέλουμε να φθάσουμε σε μία πλήρη ισότητα ανδρών και γυναικών» .

Αναγνωρίζοντας ότι τα προβλήματα των εργαζομένων που έχουν οικογενειακές υποχρεώσεις είναι πλευρές ευρύτερων θεμάτων που αφορούν την οικογένεια και την κοινωνία που πρέπει η εθνική πολιτική να τα λάβει υπόψη της.

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη να δημιουργηθεί μια πραγματική ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης μεταξύ των εργαζομένων των δύο φύλων που έχουν οικογενειακές υποχρεώσεις, όπως και μεταξύ αυτών και των άλλων εργαζομένων.

Κρίνοντας ότι πολλά από τα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν όλοι οι εργαζόμενοι είναι οξύτερα στην περίπτωση των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις και αναγνωρίζοντας την ανάγκη να βελτιωθεί η θέση τους τόσο με μέτρα που να ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες τους όσο και με μέτρα που σκοπεύουν να βελτιώσουν τη θέση των εργαζομένων γενικά.

Αφού αποφάσισε να αποδεχθεί διάφορες προτάσεις σχετικές με την ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης για τους εργαζομένους των δύο φύλων: εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις, ζήτημα που αποτελεί το πέμπτο θέμα της ημερήσιας διάταξης της συνόδου.

Αφού αποφάσισε ότι αυτές οι προτάσεις θα πάρουν η μορφή διεθνούς σύμβασης, αποδέχεται σήμερα, είκοσι τρεις Ιουνίου 1981 την παρακάτω σύμβαση, που θα αναφέρεται ως: «Σύμβαση για τους εργαζομένους με οικογενειακές υποχρεώσεις, 1981».

Άρθρο 1

1. Η σύμβαση αυτή εφαρμόζεται στους εργαζόμενους και των δύο φύλων που έχουν υποχρεώσεις προς εξαρτώμενα απ' αυτούς παιδιά, εφόσον οι υποχρεώσεις αυτές περιορίζουν τις δυνατότητές τους να προετοιμασθούν για την είσοδο, συμμετοχή ή πρόοδό τους στην οικονομική δραστηριότητα.

2. Οι διατάξεις αυτής της σύμβασης εφαρμόζονται επίσης στους εργαζομένους και των δύο φύλων με υποχρεώσεις προς άλλα μέλη της άμεσης οικογενείας τους που έχουν φανερή ανάγκη από τις φροντίδες ή την υποστήριξη τους, εφόσον οι υποχρεώσεις αυτές περιορίζουν τις δυνατότητες προετοιμασίας για την είσοδο, συμμετοχή ή πρόοδό τους στην οικονομική δραστηριότητα.

3. Για τους σκοπούς αυτούς με τους όρους «Εξαρτώμενα παιδιά» και "άλλο μέλος της άμεσης οικογένειας που έχει φανερή ανάγκη από φροντίδες ή υποστήριξη" νοούνται τα πρόσωπα που ορίζονται ως τέτοια σε κάθε χώρα μ' έναν από τους τρόπους που αναφέρονται στο άρθρο 9 αυτής της σύμβασης.

Οι εργαζόμενοι που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 αποκαλούνται παρακάτω «εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις».

Άρθρο 2

Αυτή η σύμβαση εφαρμόζεται σ' όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και σ' όλες τις κατηγορίες των εργαζομένων.

Άρθρο 3

1. Με σκοπό να καθιερωθεί η πραγματική ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης για τους εργαζομένους και των δύο φύλων, κάθε Μέλος πρέπει να περιλαμβάνει ανάμεσα στους σκοπούς της εθνικής του πολιτικής, τη διευκόλυνση των προσώπων με οικογενειακές υποχρεώσεις που απασχολούνται ή θέλουν να βρουν απασχόληση, να ασκήσουν αυτό το δικαίωμά τους χωρίς να υπόκεινται σε διακρίσεις και, όσο είναι δυνατό, χωρίς να συγκρούονται οι επαγγελματικές με τις οικογενειακές τους υποχρεώσεις.

2. Στην πιο πάνω παράγραφο 1, ο όρος «διάκριση» σημαίνει τη διάκριση στην απασχόληση και το επάγγελμα, όπως την προσδιορίζουν τα άρθρ. 1 και 5 της σύμβασης του 1958 για τη διάκριση (απασχόληση και επάγγελμα).

Άρθρο 4

Προκειμένου να καθιερωθεί η πραγματική ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης στους εργαζομένους και των δύο φύλων, πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα που συμβιβάζονται με τις εθνικές συνθήκες και δυνατότητες ώστε:

- α) να επιτρέπεται στους εργαζομένους με οικογενειακές υποχρεώσεις να είναι σε θέση να ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη επιλογή απασχόλησης και
- β) να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες τους ως προς τους όρους απασχόλησης και κοινωνικής ασφάλισης.

Άρθρο 5

Πρέπει επίσης να λαμβάνονται όλα τα μέτρα που συμβιβάζονται με τις εθνικές συνθήκες και δυνατότητες ώστε:

- α) οι ανάγκες των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις να λαμβάνονται υπόψη στον κοινοτικό προγραμματισμό και
- β) να αναπτύσσονται ή να προωθούνται δημόσιες ή ιδιωτικές κοινοτικές υπηρεσίες, όπως οι υπηρεσίες που παρέχουν φροντίδες στα παιδιά και διευκολύνσεις στην οικογένεια.

Άρθρο 6

Οι αρμόδιες αρχές και οργανισμοί κάθε χώρας πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να προωθούν την ενημέρωση και εκπαίδευση ώστε να κατανοείται καλύτερα από το κοινό η αρχή της ισότητας ευκαιριών και μεταχείρισης για τους εργαζομένους των δύο φύλων και τα προβλήματα των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις, καθώς επίσης και τη δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την επίλυση αυτών των προβλημάτων.

Άρθρο 7

Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα που συμβιβάζονται με τις εθνικές συνθήκες και δυνατότητες και, μεταξύ άλλων, μέτρα επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής κατάρτισης που να επιτρέπουν στους εργαζομένους με οικογενειακές υποχρεώσεις να ενσωματώνονται στο εργατικό δυναμικό και να παραμένουν σ' αυτό καθώς επίσης και να ξανααπασχολούνται μετά από απουσία που οφείλεται σ' αυτές τις υποχρεώσεις.

Άρθρο 8

Οι οικογενειακές υποχρεώσεις δεν μπορούν, ως τέτοιες, να αποτελέσουν βάσιμο λόγο τερματισμού της εργασιακής σχέσης.

Άρθρο 9

Οι διατάξεις αυτής της σύμβασης μπορούν να εφαρμοσθούν με νομοθετικές διατάξεις, συλλογικές συμβάσεις, κανονισμούς επιχειρήσεων, διαιτητικές αποφάσεις, δικαστικές αποφάσεις ή με συνδυασμό αυτών των μέσων ή με οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο τρόπο που συμβιβάζεται με την εθνική πρακτική και λαμβάνει υπόψη του τις εθνικές συνθήκες.

Άρθρο 10

1. Οι διατάξεις αυτής της σύμβασης μπορούν, ανάλογα με τις εθνικές συνθήκες να εφαρμοστούν σταδιακά, αν είναι ανάγκη, με την προϋπόθεση ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για το σκοπό αυτόν θα εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση για όλους τους εργαζομένους, που αναφέρει η παρ. 1 του άρθρου 1.

2. Κάθε Μέλος, που επικυρώνει αυτή τη σύμβαση, πρέπει να αναφέρει στην πρώτη έκθεση για την εφαρμογή της σύμβασης που υποβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Καταστατικού της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, εάν και σε ποιες διατάξεις σκοπεύει να κάνει χρήση της δυνατότητας που του παρέχεται από την παρ. 1 αυτού του άρθρου, και στις επόμενες εκθέσεις

θα πρέπει να αναφέρει τη έκταση της ισχύος που έδωσε ή σκοπεύει να δώσει στις διατάξεις αυτής της σύμβασης.

Άρθρο 11

Οι οργανώσεις των εργοδοτών και εργαζομένων θα έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν μ' έναν τρόπο που να συμβιβάζεται με τις εθνικές συνθήκες και πρακτική στην επεξεργασία και εφαρμογή των μέτρων, που λαμβάνονται για να εφαρμοστούν οι διατάξεις αυτής της σύμβασης.

Άρθρο 12

Οι επίσημες επικυρώσεις αυτής της σύμβασης θα κοινοποιούνται στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας για καταχώριση.

Άρθρο 13

1. Αυτή η σύμβαση δεσμεύει μόνο εκείνα τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, των οποίων ο Γενικός Διευθυντής έχει καταχωρίσει τις επικυρώσεις.
2. Θα αρχίσει να ισχύει δώδεκα μήνες μετά την καταχώριση των επικυρώσεων δύο Μελών από το Γενικό Διευθυντή.
3. Στη συνέχεια αυτή η σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει για κάθε μέλος δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία, κατά την οποία έγινε η καταχώριση της επικύρωσής της.

Άρθρο 14

1. Κάθε Μέλος, που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση, μπορεί να την καταγγείλει, αφού περάσουν δέκα χρόνια από την ημερομηνία, που η σύμβαση για πρώτη φορά άρχισε να ισχύει, με μία πράξη που κοινοποιείται στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας για καταχώριση.
Η καταγγελία θα αρχίσει να ισχύει ένα χρόνο μετά την ημερομηνία, κατά την οποία έγινε η καταχώρισή της.
2. Κάθε Μέλος, που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση και δεν ασκήσει το δικαίωμα καταγγελίας που προβλέπει αυτό το άρθρο μέσα σε διάστημα ενός χρόνου από τη λήξη της δεκαετίας, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, θα δεσμευτεί για μια καινούργια δεκαετία και στη συνέχεια θα μπορεί να καταγγείλει αυτή τη σύμβαση το τέλος κάθε δεκαετίας και με τους όρους που προβλέπει αυτό το άρθρο.

Άρθρο 15

1. Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα γνωστοποιεί σ' όλα τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας την καταχώριση όλων των επικυρώσεων και καταγγελιών, που του κοινοποιούνται από τα Μέλη της Οργάνωσης.
2. Γνωστοποιώντας στα Μέλη της Οργάνωσης την καταχώριση της δεύτερης επικύρωσης που του έχει κοινοποιηθεί, ο Γενικός Διευθυντής πρέπει να επιστήσει την προσοχή των Μελών της Οργάνωσης στην ημερομηνία από την οποία αυτή η σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει.

Άρθρο 16

Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας πρέπει να κοινοποιεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για καταχώριση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων εθνών, πλήρεις πληροφορίες σχετικές με όλες τις επικυρώσεις και τις πράξεις καταγγελίας, που έχουν καταχωρίσει σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων.

Άρθρο 17

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου εργασίας, κάθε φορά που το κρίνει αναγκαίο, θα υποβάλλει στη Γενική Συνδιάσκεψη μια έκθεση για την εφαρμογή αυτής της σύμβασης και θα εξετάζει αν πρέπει να εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της Συνδιάσκεψης θέμα για την ολική ή μερική αναθεώρησή της.

Άρθρο 18

1. Σε περίπτωση που η συνδιάσκεψη ψηφίσει μια νέα σύμβαση, που αναθεωρεί αυτή τη σύμβαση, ολικά ή μερικά, και εφόσον η νέα σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά, τότε:
α) Η επικύρωση από ένα Μέλος της νέας αναθεωρητικής σύμβασης θα επιφέρει αυτοδίκαια την άμεση καταγγελία αυτής της σύμβασης, παρά τις διατάξεις του παραπάνω άρθρ. 14, με την επιφύλαξη ότι η νέα αναθεωρητική σύμβαση θα έχει αρχίσει να ισχύει.
β) Από την ημερομηνία, που θα αρχίσει να ισχύει η νέα αναθεωρητική σύμβαση, αυτή η σύμβαση θα πάψει να είναι ανοιχτή για επικύρωση από τα Μέλη.
2. Σε κάθε περίπτωση αυτή η σύμβαση θα παραμείνει σε ισχύ με τη μορφή και το περιεχόμενο της, για εκείνα τα Μέλη που την έχουν επικυρώσει αλλά δεν έχουν επικυρώσει την αναθεωρητική της σύμβαση.

Άρθρο 19

Το γαλλικό και αγγλικό κείμενο αυτής της σύμβασης είναι εξίσου αυθεντικά.

Άρθρο δεύτερο

Η παράγραφος 3 του άρθρου 11 του ν. 1346/1983 «τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και ρύθμιση διαφόρων θεμάτων» αντικαθίσταται ως εξής:
«3. Οι δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας στο εξωτερικό (έξοδα στέγασης, εξοπλισμός γραφείων, φωτισμού, θέρμανσης, γραφικής ύλης κλπ.), όπως επίσης οι δαπάνες του ειδικού επιδόματος του προσωπικού που καταβάλλεται σ' αυτό για την υπηρεσία του στο εξωτερικό, των εξόδων κινήσεως και της εκτός έδρας αποζημίωσής του, επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας».

Άρθρο τρίτο

Οικονομική ενίσχυση εργατοϋπαλληλικών οργανώσεων.

Οι προθεσμίες υποβολής αίτησης και δικαιολογητικών για οικονομική ενίσχυση των συνδικαλιστικών οργανώσεων έτους 1985, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 1, περιπτ. δ' του άρθρου 1 του Π.Δ. 901/1976, παρατείνονται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1985.

Άρθρο τέταρτο

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από την ημερομηνία της δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 1985

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 17 Δεκεμβρίου 1985

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ